

Geluidsisolatie Schiphol (GIS)

Voortgangsrapport 2

1^e half jaar 2005

Inhoud

1 Inleiding en samenvatting	0
1.1 Inleiding.....	0
1.2 Leeswijzer	2
1.3 Samenvatting	2
2 Essentialia projecten.....	3
2.1 Inleiding.....	3
2.2 De geluidsisolatie projecten	3
2.3 Aankoop en sloop in de geluidszone en veiligheidszone	5
2.4 Schadeschap luchthaven Schiphol.....	6
2.5 Organisatie van projecten	7
3 De projecten in hun omgeving	8
3.1 Beleidsontwikkelingen.....	8
3.2 Communicatie	9
3.3 Voortgang per project	10
4 Beheersing van projecten	14
4.1 Scope.....	14
4.2 Planning.....	16
4.3 Financiën	17
4.3.1 Projectbudget GIS-2.....	18
4.3.2 Uitputting post onvoorzien.....	23
4.3.3 Uitgaven en ontvangsten GIS-2 (kas).....	24
4.3.4 Verplichtingen GIS-2.....	25
4.3.5 Verplichtingen overige projecten.....	27
4.3.6 Dekking.....	27
4.4 Risico's, mee- en tegenvallers en prognose eindstand	29
4.5 Kwaliteit en kennis	32
4.6 Audits en onderzoeken door derden	33
Bijlage 1: Begrippen- en afkortingenlijst	34
Bijlage 2: Nadere toelichting Ke-etmaalisolatie en LAeq-nachtisolatie.....	37

1 Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de tweede voortgangsrapportage over Geluidsisolatie Schiphol conform de procedureregeling 'Grote Projecten' van de Tweede Kamer. Deze regeling voorziet in een halfjaarlijkse rapportage over de voortgang van het project. Daarnaast is een financiële verantwoording opgenomen.

Het rapport beslaat de periode 1 januari 2005 tot en met 30 juni 2005. Het rapport heeft betrekking op alle projecten die in het kader van geluidshinder en externe veiligheid ten behoeve van de luchthaven Schiphol worden uitgevoerd en waarvan de kosten voor zover mogelijk op de luchtvaartsector worden verhaald:

- Geluidsisolatie Schiphol fase 2 (GIS-2).
- Geluidsisolatie Schiphol fase 3 (GIS-3).
- Aankoop en sloop geluidszone.
- Aankoop en sloop veiligheidszone.
- Woonschepen 5P.

- Schadeschap luchthaven Schiphol.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat is verantwoordelijk voor de projecten GIS-2, GIS-3 en Woonschepen 5P.

Voor de projecten Aankoop en sloop geluidszone en Aankoop en sloop veiligheidszone draagt het ministerie de beleidsverantwoordelijkheid. De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor deze twee projecten ligt bij de betreffende gemeenten.

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Het heeft een onafhankelijke positie waarbij het ministerie van Verkeer en Waterstaat c.q. Rijkswaterstaat budgetverantwoordelijk is. Daarom vindt u in deze rapportage alleen een financiële verantwoording van het Schadeschap.

1.2 Leeswijzer

Dit voortgangsrapport bestaat uit twee hoofdonderdelen. Na een korte blik op de omgeving van de projecten beschrijft het de voortgang per project (hoofdstuk 3). Vervolgens wordt u in het rapport geïnformeerd over de projectbeheersing (hoofdstuk 4). Allereerst staan in hoofdstuk 2 de essentialia van het project beschreven.

1.3 Samenvatting

GIS-2

In januari 2005 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de afronding van GIS-2. De scope van GIS-2 is het realiseren van de geluidsisolatie van woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen:

- die zijn gelegen binnen de LIB2004-contour, met uitzondering van objecten die in het kader van GIS-2 niet eerder in beschouwing zijn genomen en van objecten waarvan de huidige geluidbelasting ten opzichte van het LIB 2003 is gewijzigd. Deze objecten worden geïsoleerd conform de Regeling Geluidwerende Voorzieningen 1997 (RGV'97). De RGV'97 vormt de grondslag voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen door het Rijk. De objecten die worden bedoeld onder de uitzonderingen, zullen in het kader van GIS-3 worden geïsoleerd.
- die zijn gelegen buiten de LIB2004-contour maar binnen de S4/S2-contour, voor zover de desbetreffende eigenaren in het bezit zijn van een overeenkomst en in een schriftelijke reactie op het voornemen van de staatssecretaris hebben aangegeven dat zij alsnog voor isolatie van hun object in aanmerking willen komen. Deze objecten krijgen een isolatiepakket dat vergelijkbaar is met dat van objecten aan de rand van het LIB 2004.

Als gevolg van deze besluitvorming worden naar verwachting 8.411 objecten geïsoleerd. Op 30 juni 2005 zijn in totaal 6.861 objecten geïsoleerd, waarvan 22 in deze verslagperiode.

In deze verslagperiode is de verwachtingswaarde van het risicoprofiel afgenomen van M€18,6 tot M€1,6.

Overige projecten

Ten aanzien van de overige projecten hebben zich in deze verslagperiode geen nieuwe beleidsontwikkelingen voorgedaan.

2 Essentialia projecten

2.1 Inleiding

De luchthaven Schiphol is in grootte de vierde luchthaven van Europa. Schiphol is belangrijk voor de Nederlandse economie. In 1995 stemden de Tweede en Eerste Kamer in met de beslissing om Schiphol uit te laten groeien tot mainport. Tevens werd besloten tot de aanleg van een vijfde landingsbaan.

Omdat de luchthaven in een intensief bebouwde omgeving is gelegen worden vele omwonenden dagelijks geconfronteerd met geluidsoverlast van startende en landende vliegtuigen.

Het beleid van de overheid is erop gericht nadelige effecten van de luchthaven te beperken. In 1995 is besloten dat de verdere ontwikkeling van Schiphol tot een mainport niet mocht leiden tot een hogere milieubelasting (= dubbeldoelstelling). Daarom voert de overheid in de omgeving van Schiphol een aantal projecten uit, te weten:

- Geluidsisolatie projecten.
- Aankoop en sloop van gebouwen in een geluidszone en een veiligheidszone en het opkopen en wegslepen van woonboten.
- Beoordelen en toekennen van schadeclaims rondom de luchthaven door het Schadeschap luchthaven Schiphol.

De kosten van deze projecten worden door de overheid voorgefinancierd en vervolgens in beginsel op de luchtvaartsector verhaald.

2.2 De geluidsisolatie projecten

Al sinds het begin van de jaren tachtig isoleert de overheid 'geluidsgevoelige objecten' in de omgeving van Schiphol. Onder geluidsgevoelige objecten worden woningen, scholen en zorgcentra verstaan. De mate van isolatie hangt af van de ondervonden geluidshinder. Hierbij maakt de overheid onderscheid tussen etmaalisolatie en nachtisolatie. Voor etmaalisolatie hanteert de overheid een andere geluidsmaat dan voor nachtisolatie. Of een object voor

etmaalisolatie in aanmerking komt hangt af van de belasting in zogenaamde Kosteneenheden (Ke). Voor nachtisolatie geldt het equivalente A-gewogen geluidsniveau (LAeq). In bijlage 2 vindt u een nadere toelichting.

Op basis van de aanvliegroutes worden geluidscontouren berekend. Wijziging van het gebruik van de luchthaven, zoals andere vliegroutes, betekenen in het algemeen een wijziging van de geluidscontouren.

Er zijn vier Ke-zones gedefinieerd van respectievelijk 35, 40, 55 en 65 Ke. Boven de 35 Ke-zone mogen in beginsel geen nieuwe objecten met een woonfunctie worden gebouwd.

Woningen die liggen binnen 40 Ke-contour worden geïsoleerd. Woningen binnen de 55 Ke-contour worden geïsoleerd of, indien isolatie niet mogelijk is, gesloopt. Woningen met een geluidsbelasting van meer dan 65 Ke worden gesloopt. Een woning binnen de 26 LAeq-contour komt in aanmerking voor isolatie van de slaapvertrekken.

GIS-1

Begin jaren '80 besloot de regering tot isolatie van woningen rond Schiphol, het project Geluidsisolatie Schiphol fase 1 (GIS-1). Onder GIS-1 zijn 3.700 objecten geïsoleerd. De kosten van GIS-1 bedroegen

M€ 126,8. De uitvoering van GIS-1 is in 1997 afgerond, met uitzondering van de klacht-/garantieregeling.

Projecten in uitvoering

GIS-2

In 1995 besloot het kabinet tot de mainportstrategie en de aanleg van een vijfde baan. Ondanks de verdere ontwikkeling tot mainport mocht de geluidshinder in de omgeving van Schiphol niet toenemen. Daarom is in 1997 een nieuw isolatieprogramma van start gegaan, het project Geluidsisolatie Schiphol fase 2 (GIS-2). In de periode 1997-2000 lag de uitvoering van het isolatieprogramma bij de luchthaven Schiphol. Vanaf 2000 is het ministerie van Verkeer en Waterstaat c.q. Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de uitvoering.

Tijdens de uitvoering van GIS-2 zijn de geluidscontouren verschillende keren gewijzigd. GIS-2 startte op basis van de contouren die in 1997 in de PKB-Schiphol waren vastgelegd. Dit waren de S4/S2-contour (vierbanenstelsel) en de 5P-contour (vijfbanenstelsel).

In februari 2003 is de PKB-Schiphol komen te vervallen en werd het Luchthavenindelingbesluit (LIB 2003) van kracht. De geluidscontouren in het LIB verschilden van die van de PKB-Schiphol. Kort na invoering van het LIB 2003 bleek dat in de berekeningen het vliegverkeer verkeerd over de landingsbanen was verdeeld. Toen de effecten van het herstel van deze zogenaamde 'invoerfout' en het wijzigen van enkele aan- en afvliegroutes bekend waren, is het LIB 2003 in september 2004 vervangen door het LIB 2004. Door de wijzigingen in de geluidscontouren zijn objecten die eerst tot het isolatieprogramma van GIS-2 behoorden, buiten de geldende contouren komen te liggen.

Klachtafhandeling GIS-2

Conform een garantieregeling zijn aannemers gehouden binnen een termijn van tien jaar na oplevering van een object eventuele constructiefouten te verhelpen, tenzij er sprake is van fouten waarvoor de aannemer noch het ingenieursbureau

aansprakelijk kan worden gesteld. Omdat de afronding van GIS-2 eind 2006 is voorzien, geldt de garantietermijn tot uiterlijk 2016.

2.3 Aankoop en sloop in de geluidszone en veiligheidszone

Aankoop en sloop geluidszone

Tot de inwerkingtreding van het Luchthavenindelingsbesluit (LIB) in februari 2003 was de inzet van de overheid er op gericht om woningen binnen de 55 Ke-contour die niet konden worden geïsoleerd, op te kopen. In de zone tussen 55-65 Ke werden woningen geïsoleerd, maar kon de eigenaar ook een verzoek tot aankoop doen. Was de woning zwaarder dan 65 Ke geluidbelast dan ontving de eigenaar een aanbod tot aankoop. De opgekochte woningen werden vervolgens gesloopt. Dit project is gestart in 1997.

De uitvoeringsverantwoordelijkheid is op 1 januari 2000 van de toenmalige Rijksluchtvaartdienst overgedragen aan Rijkswaterstaat. Met de inwerkingtreding van het LIB in februari 2003 is alleen aankoop van woningen zwaarder dan 65 Ke geluidbelast nog mogelijk. De uitvoering van het beleid is bij de betrokken (deel)gemeenten komen te liggen. Om deze (deel)gemeenten financieel tegemoet te komen is de Regeling Uitkeringen Beperkingengebied Schiphol gemaakt. Deze regeling is in juli 2003 van kracht geworden. Vanaf dat moment konden de (deel)gemeenten met de uitvoering starten. Een einddatum is niet bepaald.

Als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 73) kunnen eigenaren niet worden gedwongen hun woning te verkopen. Als zij tot verkoop besluiten, kunnen zij hun woning of gebouw aan de gemeente voor verkoop aanbieden. De gemeente koopt vervolgens het betreffende pand tegen de onteigeningswaarde. De aangekochte woningen dienen in beginsel binnen één jaar na verwerving te worden gesloopt. De grond komt in het bezit van de betreffende gemeente. De gemeente kan conform de Regeling Uitkeringen Beperkingengebied Schiphol de gemaakte kosten declareren bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De vergoeding aan de gemeente wordt door het ministerie van Verkeer en Waterstaat verminderd met de restwaarde van de grond na de sloop van de woning.

Aankoop en sloop veiligheidszone

Het Luchthavenverkeersbesluit (LVB) stelt een risicozone vast rond de luchthaven. Aan de bewoners binnen de zones met het hoogste risico heeft de overheid een aanbod gedaan om hun woning op te kopen. De opgekochte woningen en woonboten worden vervolgens gesloopt. Evenals bij het project Aankoop en sloop geluidszone is de uitvoeringsverantwoordelijkheid in 2000 van de toenmalige Rijksluchtvaartdienst overgedragen aan Rijkswaterstaat. Sinds juli 2003 ligt de uitvoeringsverantwoordelijkheid bij de betrokken (deel)gemeenten.

De gevolgde procedure komt overeen met de procedure Aankoop en sloop geluidszone.

Woonschepen 5P

Woonschepen kunnen niet worden geïsoleerd, omdat ze na isolatie te zwaar zijn om te kunnen blijven drijven. Daarom worden de eigenaren van woonschepen binnen de geluidscontouren in de gelegenheid gesteld om hun schip voor aankoop door het Rijk aan te bieden. Ook kunnen eigenaren ingaan op een aanbod voor een alternatieve gelijkwaardige locatie voor hun schip. Grootschalige verplaatsingslocaties zijn echter niet haalbaar gebleken. Verplaatsing vindt slechts incidenteel plaats.

De uitvoeringsverantwoordelijkheid is in 2000 van de toenmalige Rijksluchtvaartdienst overgedragen aan Rijkswaterstaat. Vóór 1 januari 2000 gold een passief aankoopbeleid. Sinds 1 januari 2000 wordt ingezet op een meer actief aankoopbeleid.

Conform de Regeling uitkeringen beperkingengebied Schiphol moeten eigenaren aan de volgende voorwaarden voldoen om voor aankoop in aanmerking te komen:

- Aanmelding bij Rijkswaterstaat vóór 20 februari 2003 (datum inwerkingtreding LIB) om een taxatie te krijgen.
- Aanmelding bij Rijkswaterstaat vóór 20 augustus 2005 voor aankoop door het Rijk. Daarna komt dit recht te vervallen.

2.4 Schadeschap luchthaven Schiphol

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Het schadeschap is uitsluitend voor schadebehandeling opgericht en heeft een loketfunctie voor de afhandeling van schadevergoedingen. Het gaat hier dan om de afhandeling van verzoeken tot schadevergoeding die verband houden met de uitbreiding van het luchtvaartterrein Schiphol en een aantal wijzigingen in de infrastructuur in de omgeving van Schiphol op grond van artikel 9 van de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Deze regeling is in november 1998 ingegaan voor een periode van 10 jaar. Alle dossiers die in november 2008 in behandeling zijn, zullen door het Schadeschap worden afgehandeld. Vanaf dat moment zal behandeling van nieuwe dossiers worden overgedragen aan de dan opnieuw bevoegde bestuursorganen.

In het Schadeschap zijn vertegenwoordigd de minister van Verkeer en Waterstaat, Provinciale Staten Noord-Holland, het waterschap Groot-Haarlemmermeer en de raden van in totaal 26 gemeenten en stadsdelen. Het waterschap Groot-Haarlemmermeer is per 1 januari 2005 ondergebracht in het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Gezien de onafhankelijke positie van het schadeschap is het ministerie van Verkeer en Waterstaat c.q. Rijkswaterstaat uitsluitend verantwoordelijk voor de inpassing van het budget in de Rijksbegroting.

2.5 Organisatie van projecten

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat draagt over de projecten GIS-2, GIS-3 en woonschepen 5P alle verantwoording. Binnen het ministerie is Rijkswaterstaat belast met de uitvoering. Hiertoe is een aparte projectorganisatie opgericht, Progis. De verantwoordelijkheid voor het beleid inzake GIS-3 ligt bij het directoraat-generaal Transport en Luchtvaart (DGTL).

Over de projecten Aankoop en sloop geluidszone en Aankoop en sloop veiligheidszone draagt het ministerie van Verkeer en Waterstaat de beleidsverantwoordelijkheid. De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor deze twee projecten ligt bij de betreffende (deel)gemeenten.

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een onafhankelijk orgaan.

Rijkswaterstaat is uitsluitend verantwoordelijk voor de inpassing van het budget in de Rijksbegroting.

3 De projecten in hun omgeving

3.1 Beleidsontwikkelingen

Besluitvorming over de afronding van GIS-2

Besluitvorming over woningen buiten de LIB2004-contour

In september 2004 heeft de staatssecretaris het voornemen kenbaar gemaakt om woningen die binnen de S4/S2-contour vallen, maar buiten de LIB2004-contour zijn gelegen, niet meer te isoleren. Eigenaren die al een overeenkomst hadden met de Staat tot isolatie van hun woning, werd gevraagd of zij aan deze overeenkomst wilden vasthouden. Van de 1.816 eigenaren met een overeenkomst hebben eigenaren van 1.272 woningen van de mogelijkheid gebruik gemaakt om aan te geven dat zij alsnog voor isolatie van hun woning in aanmerking willen komen.

Hierop heeft de minister in januari 2005 het volgende besloten:

- De woningen buiten de LIB2004-contour, waarvan eigenaren met een overeenkomst hebben verzocht om isolatie, worden geïsoleerd. Aan de desbetreffende eigenaren wordt een isolatiepakket aangeboden dat vergelijkbaar is met dat van woningen aan de rand van het LIB 2004. Mochten eigenaren willen vasthouden aan uitvoering van de oorspronkelijke overeenkomst, dan zal in goed overleg en redelijkheid met de desbetreffende eigenaar een oplossing worden gezocht.
- De woningen buiten de LIB2004-contour waarvan de eigenaren in het bezit zijn van een overeenkomst maar niet hebben gereageerd op het voornemen van de staatssecretaris, worden niet geïsoleerd. Het niet reageren wordt aangemerkt als instemming met het laten vervallen van de overeenkomst; het besluit om de woning te isoleren wordt ingetrokken.
- De woningen buiten de LIB2004-contour van eigenaren met wie geen overeenkomst is gesloten, worden niet geïsoleerd.

Besluitvorming over woningen binnen de LIB2004-contour

Met uitzondering van woningen die in het kader van GIS-2 niet eerder in beschouwing zijn genomen en van woningen waarvan de huidige geluidsbelasting ten opzichte van het LIB 2003 is gewijzigd, worden de woningen binnen de LIB2004-contour geïsoleerd conform de RGV'97 en op basis van de geluidsbelasting conform het LIB 2004. De objecten die worden onder bedoeld onder de uitzonderingen, zullen in het kader van GIS-3 worden geïsoleerd. Mochten eigenaren willen vasthouden aan uitvoering van de oorspronkelijke overeenkomst, dan zal in goed overleg en redelijkheid met de desbetreffende eigenaar een oplossing worden gezocht.

Toepassing van wet- en regelgeving

De RGV'97 vormt de grondslag voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen door het Rijk. De Beleidsuitgangspunten en Praktijkregels 1997

(BP'97) vormen een nadere uitwerking van de wijze waarop deze voorzieningen moeten worden aangebracht.

Bij de afronding van GIS-2 wordt de BP'97 als richtlijn toegepast en niet als stringent wettelijk kader, waarbij wordt voldaan aan de geldende isolatienormen. Deze benadering heeft tot gevolg dat flexibeler en innovatiever kan worden omgegaan met materialen, technieken en wensen van eigenaren.

Vormgeving GIS-3

De wijzigingen van de geluidscontouren in het LIB 2004 hebben consequenties voor het isolatiegebied en de geluidsbelasting op de daarin gelegen woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen. Het isolatiegebied van GIS-3 wordt vastgesteld op basis van de gewijzigde geluidscontouren. Als gevolg hiervan komen nieuwe objecten voor isolatie in aanmerking en moeten reeds geïsoleerde objecten nogmaals worden beoordeeld. Naar verwachting zal GIS-3 in 2006 starten.

In de verslagperiode bevindt GIS-3 zich in de planstudiefase. Voor de vormgeving van GIS-3 is een aantal uitvoeringsvarianten onderzocht, te weten uitvoering onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Verkeer en Waterstaat, van de luchtvaartsector of middels een subsidie aan de eigenaren. Bij de keuze voor het uiteindelijke model wordt rekening gehouden met de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer en de wens van de eigenaren om meer keuzevrijheid te hebben bij de uit te voeren isolatiewerkzaamheden.

Wijziging geluidstarieven op Schiphol

In november 2004 nam de Tweede Kamer een wetsvoorstel aan om voor de luchthaven Schiphol het geluidstarief voor een periode van 5 jaar te verhogen. De reden hiervoor zijn de gestegen kosten van met name GIS-2. Als gevolg hiervan is op 4 februari 2005 het tarief voor de opslag van de geluidsheffing voor Schiphol voor de periode 2005 t/m 2009 verhoogd van €70,00 naar €98,50 per landing.

In hetzelfde wetsvoorstel werd een nieuwe grondslag voor de vaststelling van het tarief geïntroduceerd. Hierdoor kan de overheid ook de kosten van het aankopen en slopen van gebouwen, het verplaatsen van woonschepen uit de geluidszone, en de compensatie van de zogenaamde planschade op de luchtvaartsector verhalen. Ter bestrijding van deze kosten legt de overheid met ingang van 4 februari 2005 per landing een tarief van €0,50 per ton van het Maximum Take Off Mass (MTOM) van het vliegtuig op.

3.2 Communicatie

GIS-2

Communicatie met de Tweede Kamer

Over de besluitvorming over de afronding van GIS-2 is de Tweede Kamer op 18 januari 2005 geïnformeerd (Kamerstuk 2004-2005, 29750, nr. 7). Naar aanleiding hiervan heeft de Tweede Kamer schriftelijke vragen gesteld. De antwoorden op deze vragen zijn op 4 april 2005 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 2004-2005, 29750, nr. 8).

Communicatie met eigenaren, gemeenten en bewonersverenigingen

Tegelijk met de Tweede Kamer zijn in januari 2005 de desbetreffende eigenaren, gemeenten en bewonersverenigingen op de hoogte gesteld van de consequenties van de besluitvorming over de afronding van GIS-2. Verder heeft Progis het structurele overleg met de dorpsraad Zwanenburg en de Stichting Bewonersbelangen Isolatie Assendelft geïntensiveerd.

Nadat de uitvoering van de isolatiewerkzaamheden na de besluitvorming is hervat, zijn eigenaren, gemeenten en bewonersverenigingen via diverse media- en communicatiekanalen (waaronder nieuwsbrieven, website, bewonerssprekuren en persoonlijk bezoek aan huis) op de hoogte gesteld van de voortgang van het project.

Overleg met eigenaren in verband met wijziging overeenkomst

In de periode februari tot en met juni 2005 is conform de besluitvorming over de afronding van GIS-2 de keuze voor het aan te brengen isolatiepakket in overleg met de eigenaren van woningen buiten de LIB2004-contour bepaald. Voor de eigenaren van woningen binnen de LIB2004-contour heeft Progis zonodig een toelichting verzorgd op de aangepaste isolatievoorzieningen als gevolg van deze besluitvorming.

De enkele probleemgevallen die nu nog resteren zullen in het derde kwartaal 2005 aan de staatssecretaris worden voorgelegd, voor zover het projectmanagement hierover niet zelf kan besluiten.

GIS-3

In de verslagperiode heeft de staatssecretaris actief met de luchtvaartsector, gemeenten en bewonersgroepen gecommuniceerd over mogelijke uitvoeringsmodellen voor GIS-3.

3.3 Voortgang per project

In deze paragraaf wordt eerst schematisch in tabel 1 de voortgang van de projecten weergegeven. Vervolgens vindt u per project een korte toelichting.

Tabel 1: Overzicht voortgang projecten (per 30 juni 2005)						
	Realisatie t/ m dec '04	Realisatie verslagperiode	Realisatie totaal	Nog te realiseren	Totaal prognose	Planning gereed
GIS-2 (objecten)	6.839	22	6.861	1.550	8.411	2006
Aankoop sloop geluidszone (woningen)	27	1	28	18	46	Geen
Aankoop sloop externe veiligheidszone (woningen en woonschepen)	48	2	50	31	81	Geen
Woonschepen 5P	80	2	82	9	91	2007 (*)

(*) Eigenaren die vóór 20 februari 2003 een taxatie hebben aangevraagd, konden tot 20 augustus 2005 hun woonschip voor aankoop door het Rijk aanbieden. Dit betekent niet dat de uitvoering van dit project op deze datum gereed is, zoals in de vorige rapportage is gemeld. De planning is erop gericht dat het Rijk de nog te realiseren woonschepen uiterlijk in 2007 heeft aangekocht of verplaatst.

GIS-2

Op 30 juni 2005 zijn in totaal 6.861 objecten opgeleverd, waarvan 22 in deze verslagperiode.

Op basis van de besluitvorming over de afronding van GIS-2 in januari 2005 zullen naar verwachting 8.411 woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen worden geïsoleerd. In de Ontwerpbegroting 2006 wordt echter een aantal van 11.792 geïsoleerde en te isoleren objecten genoemd. In onderstaande tabel worden de verschillen schematisch weergegeven en vervolgens toegelicht.

Tabel 2: Bronvergelijking werkpakket PRI 2005 vs Rijksbegroting 2006		
	PRI 2005	Ontwerpbegroting 2006
Woningen	8.399	8.331
Studenteneenheden	2	3.450
Scholen	9	9
Zorgcentra	1	2
TOTAAL	8.411	11.792

In de Ontwerpbegroting 2006 wordt uitgegaan van 3.450 studenteneenheden. Deze zijn ondergebracht in 2 studentencomplexen (PRI-raming 2005). In de Ontwerpbegroting 2006 wordt rekening gehouden met 2 zorgcentra. Eén hiervan bestaat uit 68 wooneenheden. In de PRI-raming 2005 zijn deze 68 wooneenheden toegevoegd aan de categorie 'woningen'. Het verschil in aantallen tussen Ontwerpbegroting en PRI-raming is dus een kwestie van presentatie.

Aankoop en sloop geluidszone

Naar verwachting zullen 46 objecten in de geluidszone worden aangekocht en gesloopt. Op 30 juni 2005 zijn in totaal 28 objecten aangekocht, waarvan 1 in deze verslagperiode.

Aankoop en sloop Externe Veiligheidszone

Naar verwachting zullen 67 objecten en 14 woonschepen worden aangekocht, dan wel worden verplaatst uit de Externe Veiligheidszone. Op 30 juni 2005 zijn 36 objecten aangekocht, waarvan 1 in deze verslagperiode. Op 30 juni 2005 zijn in totaal 14 woonschepen aangekocht of verplaatst, waarvan 1 in deze verslagperiode. Hiermee is de scope voor woonschepen behaald.

Woonschepen 5P

In de gemeenten Haarlemmermeer, Amstelveen en Aalsmeer kunnen 118 woonschepen worden aangekocht of verplaatst. Naar verwachting zal hiervan

sprake zijn bij 91 woonschepen, omdat 27 eigenaren hebben aangegeven geen gebruik te willen maken van de mogelijkheid tot aankoop of verplaatsing. Op 30 juni 2005 zijn in totaal 81 woonschepen aangekocht, waarvan 1 in deze verslagperiode, en is 1 woonschip verplaatst.

4 Beheersing van projecten

In dit hoofdstuk worden de planning, de financiën, de scope en de organisatie van de projecten toegelicht. Vanwege de (financiële) omvang gaat de aandacht primair uit naar GIS-2.

4.1 Scope

GIS-2

Als gevolg van de besluitvorming over de afronding van GIS-2 worden naar verwachting 8.411 objecten geïsoleerd, waarvan 8.331 woningen, 2 studentencomplexen bestaande uit in totaal 3.450 wooneenheden, 9 scholen en 2 zorgcentra. Tot de categorie 'woningen' behoren 29 zogenaamde specifieke panden. Specifieke panden zijn woningen die vanwege een afwijkende bouw of vormgeving slechts tegen uitzonderlijk hoge kosten kunnen worden geïsoleerd. Om isolatie mogelijk te maken is een speciale regeling getroffen: de 'Subsidieregeling geluidsisolatie of vervangende nieuwbouw specifieke panden'. Eigenaren van 14 specifieke panden hebben gekozen voor isolatie, eigenaren van 14 panden hebben gekozen voor vervangende nieuwbouw. De eigenaar van 1 pand heeft nog geen keuze gemaakt.

In onderstaande tabel wordt een vergelijking gemaakt tussen de aantallen geïsoleerde en te isoleren objecten in de PRI-raming 2003, 2004 en 2005. Hierbij wordt opgemerkt dat de PRI-raming 2004 niet formeel is vastgesteld. Met deze raming werd uitsluitend beoogd inzicht te krijgen in de effecten van het voornemen van de staatssecretaris om woningen buiten de LIB2004-contour niet meer te isoleren.

Tabel 3: Aantallen geïsoleerde en te isoleren objecten in GIS-2	PRI 2003 (VGR 1)	PRI 2004 (Voornemen)	PRI 2005 (Besluitvorming)
Woningen	8.449	7.094	8.399
Studentencomplexen (*)	2	2	2
Scholen	10	7	9
Zorgcentra	2	2	1
TOTAAL	8.463	7.105	8.411

(*) Deze 2 studentencomplexen bestaan in totaal uit 3.450 wooneenheden.

In de PRI-raming 2003 gold als uitgangspunt dat alle woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen binnen de S4/S2-contour zouden worden geïsoleerd. In de PRI-raming 2004 werd er rekening mee gehouden dat als gevolg van het voornemen uitsluitend objecten binnen de gewijzigde LIB2003-contour zouden

worden geïsoleerd. In de PRI-raming 2005 zijn de consequenties van de besluitvorming over de afronding van GIS-2 verwerkt. Twee scholen die buiten de LIB2004-contour en binnen de S4/S2-contour liggen, worden uit maatschappelijke overwegingen geïsoleerd, omdat al vergaande afspraken met de desbetreffende besturen zijn gemaakt.

Overige projecten

Ten opzichte van de vorige verslagperiode is het werkpakket van de overige projecten niet gewijzigd.

4.2 Planning

GIS-2

Als gevolg van besluitvorming over de afronding van GIS-2 is de planning gewijzigd. De planning voor de uitvoering van de scope GIS-2 is gericht op afronding eind 2006. Een schematische weergave vindt u in onderstaande tabel.

Tabel 4: Planning uitvoering scope GIS-2 (peildatum: 30 juni 2005)	2004				2005				2006			
	kw 4	kw 1	kw 2	kw 3	kw 4	kw 1	kw 2	kw 3	kw 4			
	o n d	j f m	a m j	j a s	o n d	j f m	a m j	j a s	o n d			
Voorbereiding objecten												
Overleg met eigenaren over aan te brengen isolatiepakket												
Aanbesteding en gunning van nog uit te voeren woningen												
Opnamen in woningen en bestellen van materialen												
Uitvoering woningen												
Uitvoering speciale objecten												

In 2005 en 2006 dienen naar verwachting nog 1.550 objecten te worden geïsoleerd. Afronding van de uitvoering van de woningen is in de zomer van 2006 voorzien, uitgezonderd de speciale objecten (met name scholen en zorgcentra). Naar verwachting is de uitvoering van deze speciale objecten eind 2006 afgerond. In alle gevallen is spoedige afronding afhankelijk van de wensen en medewerking van de eigenaren.

Aankoop/ sloop geluidszone

Eigenaren kunnen als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 73) niet worden gedwongen hun woning te verlaten.

Aankoop/ sloop veiligheidszone

Eigenaren kunnen als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 73) niet worden gedwongen hun woning te verlaten.

Woonschepen 5P

Eigenaren die vóór 20 februari 2003 een taxatie hebben aangevraagd, kunnen tot 20 augustus 2005 hun schip voor aankoop door het Rijk aanbieden. Dit betekent niet dat de uitvoering van dit project op deze datum gereed is, zoals in de vorige voortgangsrapportage is gemeld. De planning is erop gericht de 9 nog te realiseren woonschepen uiterlijk in 2007 aan te kopen of te verplaatsen.

4.3 Financiën

In deze paragraaf wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen. Vanwege de financiële omvang gaat de aandacht primair uit naar GIS-2.

De uitgaven voor de projecten GIS-2, GIS-3, woonschepen, Schadeschap luchthaven Schiphol en amoveringen (aankoop, sloop) geluid worden verantwoord op artikel 12 (Duurzame luchtvaart, onderdeel 12.01.02: beperken geluidshinder luchtvaart) van de begroting van Verkeer en Waterstaat. De uitgaven voor amoveringen (aankoop, sloop) externe veiligheid worden verantwoord op artikel 9 (Veilige luchtvaart, onderdeel 09.01.02: extern veiligheidsniveau civiele luchtvaart).

Met de overgang van GIS-2 van de luchtvaartsector naar het ministerie van Verkeer en Waterstaat c.q. Rijkswaterstaat wordt gewerkt conform de PRI-systematiek. Omdat voor het eerst een PRI-raming in 2001 is opgesteld, wordt vanaf 2001 gerapporteerd. Over de periode vóór 2001 kunnen de oorzaken van de kostenstijgingen alleen in kwalitatieve zin worden benoemd (zie rapport Algemene Rekenkamer over de Geluidsisolatie Schiphol fase 2: Kamerstuk 2003-2004, 29 750, nr. 2).

4.3.1 Projectbudget GIS-2

In tabel 5 zijn de bedragen opgenomen die voor de projectonderdelen in de Ontwerpbegroting 2006 beschikbaar zijn.

Tabel 5: Projectbudget	Projectbudget GIS in miljoen EUR			
	PKB '95 (pp 1994)	Vorige perioden (incl. PKB)	wijzigingen Deze periode	Totaal (pp 2005)
art. 36 GIS 2	180,0	395,8	-21,5	374,3
GIS 2 (klacht- / garantieregeling)		20,0	0,0	20,0
GIS 3		99,3	0,0	99,3
Amoveringen: aankoop / sloop geluidszone		22,8	2,1	24,9
Aankoop / verplaatsing woonschepen geluidszone		18,1	-0,5	17,6
Schadeschap en -claims		97,4	0,0	97,4
art. 33 Amoveringen: aankoop / sloop Externe Veiligheidszone		39,8	-2,4	37,4
Totaal		693,2	-22,3	670,9

GIS-2

Ten opzichte van de PRI-raming 2003 valt het projectbudget als gevolg van de besluitvorming over de afronding M€21,5 lager uit. Deze afname is onder meer het gevolg van het volgende:

- Uit het overleg met de eigenaren over het aan te brengen isolatiepakket is gebleken dat de meeste eigenaren niet wensen vast te houden aan uitvoering van de oorspronkelijke overeenkomst. Het isolatiepakket dat desbetreffende objecten krijgen, is vergelijkbaar met dat van objecten aan de rand van het LIB 2004. Hierdoor is het lichter en goedkoper.
- De post onvoorzien is verminderd als gevolg van afnemende risico's en onzekerheden.
- Er is rekening gehouden met het vermoedelijke resultaat van de besprekingen met de aannemers over de eindafrekeningen.

Volledigheidshalve wordt gemeld dat de projectorganisatie twee jaar langer in stand wordt gehouden om de scope GIS-2 uit te voeren.

Voor een nadere toelichting op de mutaties binnen het projectbudget GIS-2 wordt u verwezen naar tabel 6.

Overige projecten

Aankoop / sloop geluidszone

Ten opzichte van de PRI-raming 2003 zijn de kosten met M€2,1 toegenomen. De voornaamste oorzaak hiervan is dat de uitgekeerde bedragen voor de aankoop van woningen veelal hoger liggen dan de bedragen zoals geraamd in de PRI-raming 2003.

Aankoop / verplaatsing woonschepen geluidszone

Ten opzichte van de PRI-raming 2003 zijn de kosten met M€0,5 afgenomen. De voornaamste oorzaak hiervan is dat de uitgekeerde bedragen voor de aankoop van woonschepen veelal lager liggen dan de bedragen zoals geraamd in de PRI-raming 2003.

Aankoop / sloop Externe Veiligheidszone

Ten opzichte van de PRI-raming 2003 zijn de kosten met M€2,4 afgenomen. De voornaamste oorzaak hiervan is dat de uitgekeerde bedragen voor de aankoop van woningen en woonschepen veelal lager liggen dan de bedragen zoals geraamd in de PRI-raming 2003.

In tabel 6 wordt een overzicht van de mutaties in het projectbudget van GIS-2 met bronvermelding gegeven.

Tabel 6: Mutatie overzicht Projectbudget GIS2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)	Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuniceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
1. Start GIS2: FKB Begroting 1995	1995	180,0	180,0	1994	FKB Begroting 1995
2. BM raming 1997 o.a.: - Looptijd project: t/m Q4 2003 - Ke woningen: 3.975 - Laeq woningen: 6.097 - Bij woningen: 978 - Specials: 13 - Excl. duidelijke risico analyse - PMA als % <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	1997			1996	BM raming 1997
		54,3			
		234,3			
3. FRI 2001 o.a.: - Looptijd project: t/m Q4 2003 (geen mutatie) - Mutatie objecten: + 19 - Incl. risico analyse - Gespecificeerde PMA - Zaagtand - problematiek - Introductie DuBoGIS - Contour wijzigingen - Introductie partiële isolatie (" Bij-isolatie") <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2001			2001	FRI 2001
		175,5			
		409,8			
4. FRI 2002 o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2005 (+ 5 Q) - Mutatie objecten: -/- 2.127 - Versnelde ingebruikname vijfde baan (5P) - Herplanning S4S2 woningen als gevolg van de versnelling 5P woningen <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2002			2002	FRI 2002
		-0,2			
		409,6			
5. FRI 2003 o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2005 (geen mutatie) - Mutatie objecten: -/- 492 - LIB2003 <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2003			2003	FRI 2003
		-13,8			
		395,8	395,8		
6. FRI 2004 (FRI 2004 is niet formeel vastgesteld, maar wel gehanteerd als prognose eindstand 1e VGR GIS) o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2006 (+ 4 Q) - Geen isolatie buiten LIB2004 (-/- 1.358 objecten) - Ontvangsten " Eindafrekeningen" (zie 4.4 Risico' s) <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2004			2004	FRI 2004
		14,6			
		-60,8			
		-46,2			
		349,6	Nee		

Tabel 6: Mutatie overzicht Projectbudget GIS 2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)	Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuniceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
7. PRI 2005 o.a.: - Looptijd project: t/m Q2 2007 (+ 5Q) - Ontvangsten " Eindafrekeningen" (zie 4.4 Risico's) - Gevolgen besluitvorming over afronding GIS-2: 1. Isolatie buiten LIB2004 (+ 1.272 objecten) 2. Isolatie resterende objecten binnen LIB2004 (34) 3. Incl. afronding GIS-2 uit risico-budget (€ 17,0 mln uitvoering en org.kst.) <i>Totaal mutatie</i> Nieuwe stand raming	2005	12,4 12,3 24,7 374,3		2005	PRI 2005
Totaal mutaties t.o.v. PKB (1995)		194,3			
Projectbudget GIS-2 per 30-06-2005		374,3	374,3		

De PRI-raming 2004 is niet formeel vastgesteld, maar de uitkomst (M€349,6) is gehanteerd in de 1^e VGR GIS als prognose eindstand, evenals het aantal objecten (7.105). Hierbij is het uitgangspunt geweest dat de woningen buiten de LIB2004-contour conform het voornemen van de staatssecretaris niet geïsoleerd zouden worden. In de PRI-raming 2005 zijn de effecten van de besluitvorming over de afronding van GIS-2 meegenomen. Deze effecten zijn in de Ontwerpbegroting 2006 verwerkt.

4.3.2 Uitputting post onvoorzien

In de projectraming (PRI-raming 2005) is een post onvoorzien opgenomen van ca. M€2,3. Dit bedrag wordt geacht toereikend te zijn tot het einde van het project GIS-2.

Ten opzichte van de PRI-raming 2003 is de post onvoorzien in de PRI-raming 2005 afgenomen met M€5,6. Dit heeft te maken met de resterende duur van het project (2 jaar) en de daarmee samenhangende afnemende risico's en onzekerheden. De grootste risico's zijn bovendien opgenomen in het aparte risicobudget (zie paragraaf 4.4).

Tot en met 30 juni 2005 is geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

4.3.3 Uitgaven en ontvangsten GIS-2 (kas)

In de voortgangsrapportage over de vorige verslagperiode is vermeld dat tot en met 2004 in totaal voor M€341,1 is uitgegeven. Hierop is echter een correctie van toepassing in verband met verschuivingen van uitgaven tussen de diverse projecten van artikel 12 en artikel 9 en een eenmalige correctie van projectmanagementkosten in de opstartfase tussen het Rijk en de luchtvaartsector (1997-2000). Deze correctie betreft de periode 1997-2004.

Op basis van de PRI-raming 2005 is de verwachting dat M€29,2 (M€374,3 -/- M€345,1) nog dient te worden gerealiseerd (GIS-2).

In tabel 7 is de stand van zaken ten aanzien van uitgaven en ontvangsten (eigen bijdrage voor wensvoorzieningen eigenaren) weergegeven. Wensvoorzieningen zijn maatregelen die op verzoek en op kosten van eigenaren tijdens de uitvoering van de isolatiewerkzaamheden zijn aangebracht.

Tabel 7: Uitgaven en ontvangsten GIS 2 (kas) (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 2004 (*)	In verslag- periode	t/m 30-6-2005
Uitgaven	346,2	5,8	352,0
Ontvangsten (eigen bijdrage voor wensvoorzieningen eigenaren)	6,7	0,2	6,9
Totale kosten GIS 2 (kas) (uitgaven -/- ontvangsten)	339,5	5,6	345,1

(*) Inclusief correcties op de realisatiestand t/m 2004.

4.3.4 Verplichtingen GIS-2

In tabel 8 is de stand van zaken ten aanzien van de verplichtingen GIS-2 weergegeven.

Tabel 8: Verplichtingen GIS 2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 2004 (*)	In verslag- periode	t/m 30-6-2005
Uitgaven verplichtingen	367,3	13,4	380,7
Totale verplichtingen GIS 2	367,3	13,4	380,7

(*) Inclusief correcties op de realisatiestand t/m 2004.

Opmerkingen:

* Verplichtingen zijn exclusief ontvangsten wensvoorzieningen en eindafrekeningen.

* De uitgavenverplichtingen (en ook de kasuitgaven) zullen hoger zijn dan het projectbudget van M€ 374,3. Het projectbudget is namelijk het saldo van uitgaven en ontvangsten. De ontvangstverplichtingen zijn in deze tabel niet opgenomen.

Uitgaven overige projecten

In tabel 9 is de stand van zaken ten aanzien van de uitgaven van de overige projecten weergegeven.

Tabel 9: Overige uitgaven (kas) (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)				
		t/m 2004 (*)	In verslag- periode	t/m 30-6-2005
art. 12	GIS2 (klacht- / garantieregeling)	0,0	0,0	0,0
	GIS3	0,2	0,7	0,9
	Amoveringen: Aankoop / Sloop geluidszone	15,3	1,9	17,2
	Aankoop / Verplaatsing woonschepen geluidszone	16,6	0,1	16,7
	Schadeschap en -claims	6,1	2,9	9,0
art. 9	Amoveringen: Aankoop / Sloop Externe Veiligheidszone	17,9	2,8	20,7

(*) Inclusief correcties op de realisatiestand t/m 2004.

GIS-3

De uitgaven voor GIS-3 betreffen het onderzoek van het ministerie naar mogelijke uitvoeringsvarianten voor GIS-3. Ten opzichte van het projectbudget zal er naar verwachting nog M€98,4 gerealiseerd worden.

Aankoop/ sloop geluidszone

Pas nadat de bewoner de bewoning wil beëindigen en door middel van een taxatieverzoek tot overeenstemming is gekomen, kan tot aankoop door het Rijk worden overgegaan (Motie-Hofstra). Naar verwachting zal M€7,7 nog dienen te worden gerealiseerd.

Aankoop / verplaatsing woonschepen geluid

Naar verwachting zal M€0,9 nog dienen te worden gerealiseerd.

Behandeling en uitbetaling schadeclaims

Naar verwachting zal M€88,4 nog dienen te worden gerealiseerd.

Aankoop/ sloop veiligheidszone

Voor de aankopen wordt een volgend beleid gevoerd. Geanticipeerd wordt op verzoeken van eigenaren tot het uitbrengen van een taxatie. Alle aankopen van 2004 hebben onder verantwoordelijkheid van de gemeenten in het kader van de bijdrageregeling plaatsgevonden. Naar verwachting zal nog M€16,7 worden gerealiseerd.

4.3.5 Verplichtingen overige projecten

In tabel 10 is de stand van zaken ten aanzien van de verplichtingen van de overige projecten weergegeven.

Tabel 10: Overige verplichtingen (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)	t/m 2004 (*)	In verslag- periode	t/m 30-6-2005
GIS2 (klacht- / garantieregeling)	0,0	0,0	0,0
GIS3	0,2	1,5	1,7
Amoveringen: Aankoop / Sloop geluidszone	15,4	1,9	17,3
Aankoop / verplaatsing woonschepen geluidszone	16,8	0,2	17,0
Schadeschap en -claims	6,1	4,5	10,6
Amoveringen: Aankoop / Sloop Externe Veiligheidszone	17,9	2,9	20,8

(*) Inclusief correcties op de realisatiestand 2004.

4.3.6 Dekking

Het totale projectbudget voor GIS-2, GIS-3, aankoop/sloop geluidszone, aankoop/sloop veiligheidszone, aankoop/verplaatsing woonschepen in geluidszone en schadeclaims bedraagt M€670,9.

De overheid financiert deze kosten voor en verhaalt de kosten in beginsel op de luchtvaartsector. Van het project GIS-2 zal een bedrag van ca. M€68,0 echter niet

aan de sector worden doorbelast. De reden hiervoor is dat de kosten van GIS-2 sterk zijn gestegen als gevolg van beleidsbeslissingen van de overheid (Kamerstuk 2004-2005, 29378, nr. 12), waarvoor de luchtvaartsector niet verantwoordelijk kan worden gesteld (bijv. de besluitvorming over de afronding van GIS-2). Daarnaast kan het Rijk een bedrag van ca. M€42,0 van de projecten Aankoop en sloop veiligheidszone, woonschepen 5P en Schadeschap luchthaven Schiphol, niet op de luchtvaartsector verhalen. De reden hiervoor is dat pas eind 2004, in artikel 77 van de luchtvaartwet een tarief is vastgesteld, waarmee de overheid deze kosten aan de luchtvaartsector kan doorbelasten.

4.4 Risico's, mee- en tegenvallers en prognose eindstand

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de risico's en beheersmaatregelen voor GIS-2 en wordt een inschatting gegeven van de prognose eindstand.

Vanwege de (financiële) omvang gaat de aandacht primair uit naar GIS-2. Door tijdig beheersmaatregelen te treffen wordt getracht de risico's te beheersen.

Mutaties

Ten opzichte van de vorige verslagperiode is de verwachtingswaarde van het risicoprofiel als gevolg van de besluitvorming over de afronding van GIS-2 met M€17,0 afgenomen van M€18,6 tot M€1,6.

Tabel 11: Risico's (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)		Verwachtingswaarde vorige verslagperiode	Verwachtingswaarde deze verslagperiode
Risico			
A.	Juridische procedures van eigenaren met een Besluit & Overeenkomst (B&O) die hebben gereageerd op het voornemen van de staatssecretaris	17,0	Verwerkt in PRI 2005
B.	Juridische procedures van eigenaren met een B&O die niet hebben gereageerd en van eigenaren zonder B&O	1,2	1,2
C.	Uitkering schadevergoedingen	0,4	0,4
D.	Eindafrekeningen	PM	PM
E.	Claim als gevolg van schade door onderdekking en vertraging in de procesgang	PM	PM
F.	Te verwachten claim als gevolg van uitvoering van restant van opgedragen woningen	PM	PM
SUBTOTAAL		18,6	1,6
De spreiding van het risico in deze verslagperiode bedraagt M€0,0 en M€14,0. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de onderhandelingen met de aannemer en de eindafrekeningen.			

A. Juridische procedures van eigenaren met een overeenkomst die hebben gereageerd op het voornemen van de staatssecretaris

Als gevolg van de besluitvorming over de afronding van GIS-2 is het risico van juridische procedures van deze categorie eigenaren komen te vervallen. Deze kosten (M€17,0) zijn opgenomen in de PRI-raming 2005 die naar aanleiding van de besluitvorming over de afronding van GIS-2 is opgesteld.

B. Juridische procedures van eigenaren met een overeenkomst die niet hebben gereageerd en van eigenaren zonder overeenkomst

Eigenaren met een overeenkomst van wie de woning buiten LIB is gelegen, zijn in de gelegenheid gesteld in een reactie op het voornemen van de staatssecretaris om

woningen buiten de LIB2004-contour niet te isoleren aan te geven of zij willen vasthouden aan isolatie van hun woning. Als eigenaren met een overeenkomst die niet hebben gereageerd op het voornemen van de staatssecretaris en eigenaren zonder overeenkomst via juridische procedures isolatie van hun woning afdwingen, bedragen de kosten M€6,0. In totaal gaat het om ca. 900 woningen. De verwachtingswaarde voor de eventuele isolatiekosten bedraagt M€1,2, omdat in de verslagperiode juridische procedures van deze categorieën eigenaren zich slechts in beperkte mate hebben voorgedaan.

Beheersmaatregel

Het initiatief om in aanmerking te komen voor schadevergoeding ligt bij de bewoners en kan niet worden beïnvloed.

C. Uitkering schadevergoedingen

Woningen van eigenaren zonder overeenkomst worden niet geïsoleerd. Eigenaren die ter voorbereiding van de isolatiewerkzaamheden in opdracht van Progis kosten hebben gemaakt, kunnen schadevergoeding eisen (het betreft hier niet de klachtenafhandeling GIS-2). Het betreft met name ca. 350 woningen die in aanmerking kwamen voor Ke-etmaalisolatie. Omdat in de verslagperiode schadeclaims slechts in beperkte mate zijn ingediend, wordt dit risico ingeschat op M€0,4.

Beheersmaatregel

Het initiatief om in aanmerking te komen voor schadevergoeding ligt bij de bewoners en kan niet worden beïnvloed.

D. Eindafrekeningen

Bij het verwerken van de eindafrekeningen is gebleken dat de visie van de opdrachtgever en de aannemers van elkaar verschillen ten aanzien van de toepassing van de eenheidsprijzen en de verrekening van de verwerkte hoeveelheden per woning.

Een kritische beschouwing van de eindafrekeningen kan er toe leiden dat de financiële omvang ervan naar beneden wordt bijgesteld. Als vermoedelijk resultaat van de besprekingen met de aannemers over de eindafrekeningen wordt er in de PRI-raming rekening mee gehouden dat een aanzienlijk bedrag op de aannemers kan worden teruggevorderd. Om de positie van de Staat bij de besprekingen niet te schaden wordt geen verwachtingswaarde gegeven.

E. Claim als gevolg van schade door onderdekking en vertraging in de procesgang

Er is sprake van een claim van een van de aannemers als gevolg van schade door onderdekking en vertraging in de procesgang. Om de positie van de Staat bij de besprekingen niet te schaden wordt geen verwachtingswaarde gegeven.

F. Te verwachten claim over uitvoering van restant van opgedragen woningen

Een van de aannemers eist de uitvoering van het restant van de woningen op dat weliswaar in de contracten is opgedragen, maar waarvoor geen opdracht is verleend. Om de positie van de Staat bij de besprekingen niet te schaden wordt geen verwachtingswaarde gegeven.

Beheersmaatregel D, E en F

In de verslagperiode hebben besprekingen plaatsgevonden tussen Rijkswaterstaat en de desbetreffende aannemer. Deze zijn nog niet afgerond. Bij de besprekingen wordt het Rijk bijgestaan door de Landsadvocaat.

Totale risicoprofiel

In deze verslagperiode ligt de bandbreedte van het risicoprofiel van het project GIS-2 tussen de M€0,0 en M€14,0 met een verwachtingswaarde van M€1,6. Dit risicoprofiel kan wijzigen indien rekening wordt gehouden met een terugvordering van de aannemers als gevolg van de besprekingen inzake eindafrekeningen en claims.

Prognose eindstand

Op basis van de PRI-raming 2005 (isolatie van 8.411 objecten ad M€374,3) bedraagt de prognose eindstand van GIS-2 rekening houdend met de hierboven

genoemde verwachtingswaarden en bandbreedtes, M€375,9 met een bandbreedte van M€374,3 en M€388,3. Dit is exclusief het resultaat van de besprekingen inzake eindafrekeningen, claims en klachtenafhandeling GIS-2.

4.5 Kwaliteit en kennis

Implementatie bevindingen en aanbevelingen Algemene Rekenkamer

In september 2004 heeft de Algemene Rekenkamer in het onderzoek naar GIS-2 aanbevelingen gedaan om de rechtmatigheid en de doelmatigheid van GIS-2 te verbeteren. Bij de standpuntbepaling van de staatssecretaris ten aanzien van het rapport van de Algemene Rekenkamer zijn de bevindingen en aanbevelingen uit het interne rapport 'Lessons learned' meegenomen. Inmiddels is een aantal verbeteringen bij de afronding van GIS-2 doorgevoerd. Deze verbeteringen hebben betrekking op de bedrijfsvoering, het met grotere zorg nakomen van afspraken met eigenaren en het werken met kleinere contracten waarin de maatregelen aan de woningen concreet worden omschreven, waardoor ook een betere beheersing van de uitvoeringsduur mogelijk wordt. Bovendien zullen bij GIS-3 de adviezen die de Algemene Rekenkamer in haar rapport van september 2004 heeft aangedragen en nog niet bij GIS-2 kunnen worden gerealiseerd, dan wel worden geïmplementeerd.

De Algemene Rekenkamer heeft kenbaar gemaakt in het najaar van 2006 een effectmeting uit te voeren naar de implementatie van de aanbevelingen.

Besprekingen met aannemers over eindafrekeningen

In november 2004 is de procedure 'Verwerking eindafrekening aannemers' vastgesteld. Volgens deze procedure wordt nu gewerkt. Deze procedure richt zich met name op de wijze waarop wordt vastgesteld dat het ingenieursbureau, dat in opdracht van Progis de directie over de werkzaamheden voert, op toereikende wijze invulling geeft aan de beoordeling van de eindafrekeningen van de aannemers. Controle op het ingenieursbureau vindt plaats door Verbijzonderde Interne Controle (VIC) en Technisch Administratieve Inspectie (TAI). VIC en TAI rapporteren periodiek de bevindingen en aanbevelingen aan het management van Progis. Tevens vindt toetsing plaats op de implementatie van deze aanbevelingen.

Naar aanleiding van de procedure 'Verwerking eindafrekening aannemers' is een controlestrategie opgesteld waarmee wordt getoetst of potentiële risico's in het primaire en financiële proces voldoende worden beheerst. Deze controlestrategie zal in juli 2005 worden vastgesteld. De controlestrategie is ontwikkeld in samenwerking met de directie Bedrijfsvoering van Rijkswaterstaat Regionale Dienst Noord-Holland.

In verband met de afwikkeling van de eindafrekeningen is een database ingericht ten behoeve van de registratie van de eindafrekeningen. De gebruikers hebben de

functionaliteit van de database getest. Na verwerking van de gesignaleerde verbeterpunten is in de verslagperiode deze database opgeleverd.

Controlemetingen GIS-2

Opgeleverde woningen worden steekproefsgewijs gecontroleerd op de bereikte geluidsisolatie. Een onafhankelijke derde selecteert de te controleren objecten en beoordeelt de metingen. De controlemetingen zijn zowel gericht op woningen die zijn voorzien van Ke-etmaalisolatie als op woningen die zijn voorzien van LAeq-nachtisolatie.

De controlemetingen zijn uitgevoerd en de resultaten worden geanalyseerd.

4.6 Audits en onderzoeken door derden

Audit Schadeschap luchthaven Schiphol

In de verslagperiode is naar aanleiding van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer een audit uitgevoerd naar de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het Schadeschap luchthaven Schiphol. De resultaten van deze audit zijn echter nog niet bekend.

Onderzoek dechargeverlening

In de verslagperiode heeft de Departementale Auditdienst onderzoek gedaan naar de achtergronden van de dechargeverlening aan Schiphol. De resultaten zijn in juli aan de Tweede Kamer aangeboden (Kamerstuk 2004-2005, 29750, nr. 13).

Bijlage 1: Begrippen- en afkortingenlijst

Amoveringen geluidszone	<i>Combinatie van aankopen en slopen van objecten binnen de 55-65 Ke- geluidscontour en >65 Ke- geluidscontour</i>
Amoveringen veiligheidszone	<i>Combinatie van aankopen en slopen van objecten binnen de risicozone rond de luchthaven die in het Luchthavenverkeersbesluit (LVB) is vastgelegd</i>
BM Raming	<i>Eerste Raming GIS-2</i>
BP'97	<i>Beleidsuitgangspunten en Praktijkregels 1997</i>
DGTL	<i>Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart, ministerie van Verkeer en Waterstaat</i>
FEZ	<i>Hoofddirectie Financieel Economische Zaken, ministerie van Verkeer en Waterstaat</i>
Geluidszone	<i>Gebied waarbinnen wettelijke beperkingen bestaan ten aanzien van de bouw van geluidgevoelige bestemmingen, waarbinnen conform de regeling geluidwerende voorzieningen geluidsisolatie wordt aangebracht en waarbuiten niet meer geluidsbelasting mag worden geproduceerd dan overeenkomt met de grenswaarde van de geluidszone.</i>
GIS-1	<i>Geluidsisolatie Schiphol fase 1</i>
GIS-2	<i>Geluidsisolatie Schiphol fase 2</i>
GIS-3	<i>Geluidsisolatie Schiphol fase 3</i>
Ke-woning	<i>Woningen die binnen de 40 Ke-geluidscontour vallen en hierdoor in aanmerkingen komen voor dag- en nacht (etmaal)isolatie (alle geluidgevoelige ruimten van een woning)</i>
LAeq-woning	<i>Woningen die binnen de 26 LAeq-geluidscontour vallen en hierdoor in aanmerkingen komen voor nachtisolatie (isolatie van slaapkamers)</i>
LIB2004	<i>Luchthavenindelingsbesluit vastgesteld op 2 september 2004</i>
LIB2004-contour	<i>Geluidscontour vastgesteld in het Luchthavenindelingsbesluit</i>

	<i>d.d. 2 september 2004</i>
LVB	<i>Luchthavenverkeerbesluit Schiphol</i>
Motie-Hofstra	<i>Mede ter uitvoering van de motie Hofstra c.s. kan de eigenaar niet tegen de wil worden gedwongen om de bewoning te beëindigen. Hiermee is het jaar waarin de sloopzone vrij van bewoning moest zijn (2008), zoals deze in het LIB is geregeld, komen te vervallen.</i>
MTOM	<i>Maximum Take Off Mass. Dit is het maximale startgewicht van een vliegtuig</i>
PAS	<i>Project Administratie Systeem</i>
5P-contour	<i>Geluidscontour op basis van de vijfbanenstelsel, vastgesteld in 1996</i>
PKB	<i>Planologische Kern Beslissing</i>
Post onvoorzien	<i>Toeslag op de raming voor kosten die in een later stadium erbij kunnen komen als gevolg van al dan niet geïnventariseerde, bijzondere gebeurtenissen die binnen de scope van het project vallen. De hoogte van de toeslag is onder andere afhankelijk van de projectfase.</i>
PRI-raming	<i>Project Ramingen Infrastructuur</i>
Progis	<i>Projectorganisatie Geluidsisolatie Schiphol, uitvoeringsorganisatie Rijkswaterstaat Regionale Dienst Noord-Holland</i>
RGV '97	<i>Regeling Geluidwerende Voorzieningen 1997</i>
S4/S2-contour	<i>Geluidscontour op basis van de vierbanenstelsel, vastgesteld in 1996</i>
Scope	<i>Omschrijving van wat wel en wat niet tot het project behoort in termen van eisen aan het fysieke ontwerp en de eventuele randvoorwaarden waaronder het te realiseren object tot stand moet komen</i>
Veiligheidszone	<i>Gebied rond de luchthaven waar de kans op een ongeval</i>

	<i>groter is dan 1 keer in de 10.000 jaar. In dit gebied geldt een bouwverbod voor nieuwbouw en dienen bestaande woningen aan de woonbestemming te worden onttrokken.</i>
Wensvoorziening	<i>Voorzieningen in de woning die op verzoek en op kosten van de bewoner worden aangebracht</i>
Woonschepen 5P	<i>Aankoop of verplaatsing van schepen gelegen binnen de 40Ke geluidscontour (5P-contour)</i>

Bijlage 2: Nadere toelichting Ke-etmaalisolatie en LAeq-nachtisolatie

Binnen de geluidszone wordt een maximumgrens aan de geluidsbelasting voor de omgeving vastgesteld. Hiervoor worden twee maten gehanteerd, namelijk:

- Kosteneenheid (Ke);
Kosteneenheid vormt een gemiddelde van een aantal waarden, waarbij zowel de geluidsbelasting overdag als in de avonden en de nacht worden meegerekend (dag- en nachtnorm). Er zijn vier Ke-zones gedefinieerd: die van 35Ke, 40Ke, 55Ke en 65Ke. Boven de 35Ke mogen, behoudens uitzonderingen, geen nieuwe objecten met een woonfunctie worden gebouwd. Objecten met een woonfunctie binnen de 40Ke-contour krijgen een geluidsisolatiepakket aangeboden. Objecten die zijn gelegen tussen de 55Ke-contour en de 65Ke-contour met een woonfunctie die niet voldoende kunnen worden geïsoleerd, worden door middel van aankoop en sloop van hun woonbestemming onttrokken. Woningen met een zwaardere geluidsbelasting dan 65Ke dienen in alle gevallen aan hun woonbestemming te worden onttrokken.
Binnen de geluidscontouren nabij Schiphol zijn tevens woonschepen gelegen. Aangezien woonschepen constructief gezien niet kunnen worden geïsoleerd, worden deze woonschepen aangekocht en/of verplaatst.
- Equivalente A-gewogen geluidsniveau (LAeq)
Voor de nachtisolatie wordt het equivalente A-gewogen geluidsniveau in een slaapvertrek berekend voor de periode 23.00 - 06.00 uur. Indien de LAeq de waarde van 26 decibel overschrijdt komen de geluidsgevoelige slaapkamers in aanmerking voor isolatie. Binnen de 26 LAeq-contour vindt geen onttrekking van woonbestemming plaats.